

ผลการวิเคราะห์ศักยภาพและความเสี่ยงด้านการผลิตและจัดการสินค้า หน่อไม้ฝรั่ง

กลุ่มผู้ปลูกหน่อไม้ฝรั่ง
ตำบลหนองกร่าง อำเภอปอพลอย
จังหวัดกาญจนบุรี

แผนที่ตั้งกลุ่มและแผนผังแปลง

กลุ่มผู้ปลูกหน่อไม้ฝรั่ง ตำบลหนองกร่าง อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี

1. การวิเคราะห์ตัวเอง

1.1 ข้อมูลพื้นฐานกลุ่ม

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคม

- จำนวนสมาชิก 230 คน
- รายได้รวมของกลุ่ม 14,400,000 บาท/ปี
- รายได้เฉลี่ย/ไร่ 100,000 บาท/ปี
- เงินกองทุน หักเงินร้อยละ 1 ของยอดขายเข้ากองทุนกลุ่ม
  - 1) ปัจจุบันมียอดเงิน ประมาณ 200,000 บาท
- การบริหารเงินกลุ่ม ใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้
  - 1) การจัดงานเลี้ยงประจำปี
  - 2) จ่ายเบี้ยเลี้ยงกรรมการในการเข้าประชุมต่างๆ
  - 3) ค่าจ้างทำบัญชี
- แหล่งทุนภายนอก มีแหล่งเงินกู้ คือ อ.บ.ต., ธ.ก.ส. และ ส.ป.ก
- การถือครองพื้นที่ ส่วนใหญ่มีการปลูกในพื้นที่ของตัวเอง มีประมาณ 50 ไร่ ที่ปลูกในพื้นที่เช่า โดยจ่ายค่าเช่าประมาณ 1,000 - 2,000 บาท/ไร่/ปี

ข้อมูลด้านการผลิต

- พื้นที่ปลูกรวม 500 ไร่
- ผลผลิตเฉลี่ย 20 – 25 กก./ไร่/วัน
- ผลผลิตรวม 480 ตัน/ปี
- ช่วงเวลาที่ผลผลิตออกสู่ตลาด
  - 1) ผลผลิตมาก ช่วงเดือนกุมภาพันธ์ – เมษายน ปริมาณประมาณ 60 กก./ไร่/วัน
  - 2) ผลผลิตน้อย ช่วงเดือนกันยายน – มกราคม ปริมาณประมาณ 15 - 20 กก./ไร่/วัน
- คุณภาพ
  - 1) เกรดเอตุ้ม
    - เขียวล้วน ประมาณร้อยละ 40 ของผลผลิตทั้งหมด
    - เขียวปนขาว ประมาณร้อยละ 20 ของผลผลิตทั้งหมด
  - 2) เกรดเอปาน
    - เขียวล้วน ประมาณร้อยละ 40 ของผลผลิตทั้งหมด
    - เขียวปนขาว ประมาณร้อยละ 20 ของผลผลิตทั้งหมด
  - 3) เกรดเอส ประมาณ ร้อยละ 20 ของผลผลิตทั้งหมด
  - 4) ตกเกรด ประมาณ ร้อยละ 10 ของผลผลิตทั้งหมด

1.2 การวิเคราะห์ศักยภาพการบริหารจัดการกลุ่ม

การบริหารจัดการกลุ่ม

- โครงสร้างและการกำหนดบทบาทของสมาชิกและกรรมการ

1) กรรมการกลุ่ม มีกรรมการ จำนวน 15 คน ประกอบด้วย ประธาน 1 คน รองประธาน 1 คน เกร็ดญิก 1 คน เลขานุการ 1 คน และกรรมการ 11 คน กรรมการมีวาระ 1 ปี มีการประชุมเดือนละ 1 ครั้ง กรรมการมีบทบาทในการรักษาผลประโยชน์ของสมาชิกกลุ่ม กำกับดูแลสมาชิกในการปฏิบัติตามสัญญาที่ทำกับบริษัท และกฎระเบียบของกลุ่ม การหาแนวทางแก้ไขปัญหาด่าง ๆ ทั้งด้านการผลิตและการตลาด ตลอดจนมีบทบาทในการเชื่อมโยงกับ กลุ่มผู้ปลูกหน่อไม้ฝรั่งกลุ่มอื่น ๆ ที่เป็นเครือข่ายของบริษัทธานียาม่า สยาม จำกัด โดยการเป็นสมาชิก ชมรมผู้ปลูกหน่อไม้ฝรั่งภาคตะวันตก

2) สมาชิกกลุ่ม มีบทบาทในการให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่างๆ ของกลุ่ม ปฏิบัติตามสัญญาที่ทำกับบริษัทและกฎระเบียบของกลุ่ม มีการประชุมสมาชิกกลุ่มทุก 2 เดือน

3) การประสานงานและการสื่อสาร ทุกจุดย่อยที่เป็นแหล่งปลูกหน่อไม้ฝรั่ง จะมี กรรมการ 1 คน เป็นผู้ดูแลสมาชิก และเป็นผู้ประสานงานกลุ่ม ในการนัดหมายและแจ้งข่าวสาร สำหรับการประสานงานกับบริษัทฯ เป็นหน้าที่ของประธานกลุ่ม

4) กฎระเบียบและการกำกับควบคุม มีกฎระเบียบ 10 ข้อ ซึ่งสมาชิกทุกคนต้อง ปฏิบัติถ้ามีการฝ่าฝืน จะมีการตักเตือน ถ้ายังฝ่าฝืนต่อ จะต้องออกจากความเป็นสมาชิก

การบริหารจัดการธุรกิจ

- การดำเนินกิจกรรมด้านการเกษตร มีการรวมกลุ่มกันเพื่อผลิตหน่อไม้ฝรั่งให้บริษัทธานียาม่า สยาม จำกัด โดยมีการทำสัญญาซื้อขาย และกำหนดราคาซื้อขายที่แน่นอนปีต่อปี

2. การวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการผลิตและการตลาดของกลุ่ม

2.1 การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

- ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการผลิต/การตลาดของกลุ่มผู้ปลูกหน่อไม้ฝรั่ง ตำบลหนองกร่าง อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี จำแนกเป็น 13 กลุ่ม เรียงตามลำดับความสำคัญได้ ดังนี้

- 1) บริษัทธานียาม่าสยาม จำกัด
- 2) ประธานกลุ่มฯ และคณะกรรมการ
- 3) นางสุชีรา พิมพ์พิทักษ์
- 4) กรมวิชาการเกษตร
- 5) เจ้าหน้าที่หน่วยราชการต่าง ๆ
- 6) อ.บ.ต.
- 7) เจ้าหน้าที่บริษัทธานียาม่าสยาม จำกัด

- 8) เลขานุการกลุ่มฯ
- 9) กรมส่งเสริมการเกษตร
- 10) ธ.ก.ส.
- 11) หน่วยงานร่งการเกษตร
- 12) เพื่อนบ้าน
- 13) ส.ป.ก.

2.3 ความต้องการของลูกค้าและผู้บริโภค

ประเภทของลูกค้า

ผู้ซื้อผลผลิต มีการจำหน่ายผลผลิต โดยรวมกันขายผลผลิตให้กับผู้ซื้อ 2 ราย คือ

- บริษัทธานียาม่า สยามจำกัด รับซื้อตามชั้นคุณภาพ 5 ชั้น คือ

- 1) เอดูมเขียวล้วน ยาว 25 ซม. ราคา 61 บาท/กก.
- 2) เอดูมเขียวปนขาว ยาว 25 ซม. มีส่วนเขียว 20 ซม. ราคา 41 บาท/กก.
- 3) เอบานเขียวล้วน ยาว 25 ซม. ราคา 46 บาท/กก.
- 4) เอบานเขียวปนขาว ยาว 25 ซม. มีส่วนเขียว 20 ซม. ราคา 30 บาท/กก.

- นางสาวชรีรา พิมพ์พิทักษ์ รับซื้อตามชั้นคุณภาพ 3 ชั้น คือ

- 1) เอดูมเขียว 20 ซม. เส้นผ่าศูนย์กลางหน่อ 1 ซม. ขึ้นไป ราคา 25 บาท/กก.
- 2) บีซีเขียว 20 ซม. เส้นผ่าศูนย์กลางหน่อ 0.7-0.9 ซม. ราคา 13 บาท/กก.
- 3) เซดเขียว 20 ซม. ปลายหน่อบาน เส้นผ่าศูนย์กลางน้อยกว่า 0.6 ซม. ราคา 5 บาท/กก.

3. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ที่มีผลต่อการผลิตสินค้าที่ปลอดภัยและได้มาตรฐาน

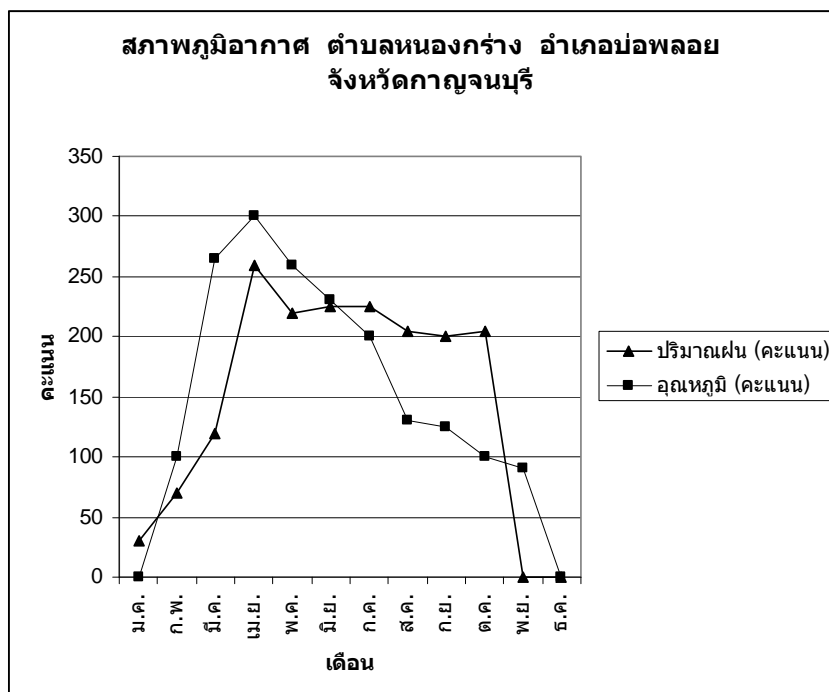
3.1 พื้นที่ปลูก

พื้นที่ปลูกส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม มีบางส่วนที่เป็นที่ราบ และมีส่วนน้อยที่ปลูกบริเวณเนินเขา แปลงปลูกทั้งหมดเป็นแปลงยกร่อง ไม่เคยเป็นที่ตั้งของโรงพยาบาล คอกปศุสัตว์ โรงงานอุตสาหกรรม ที่ทิ้งขยะ ที่ทิ้งสารเคมี และไม่มีเคยมีการใส่ปุ๋ยที่มีการปนเปื้อน แต่มีแปลงปลูกบางส่วนที่เคยปลูกพืชที่ใช้สารเคมีมาก เคยใส่ปุ๋ยคอกที่ไม่ผ่านการหมัก และเคยมีการใช้สารเคมีในกลุ่มคาร์บาเมท ออร์แกโนคลอรีน และออร์แกโนฟอสเฟต แปลงปลูกส่วนใหญ่ไม่เคยมีการตรวจวิเคราะห์ดิน หรือมีการตรวจวิเคราะห์ดินแต่ไม่ทราบผล จึงไม่ทราบข้อมูลการปนเปื้อนของโลหะหนักและสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่มีพิษสูง ผลผลิตหน่อไม้ฝรั่งของทุกแปลงในกลุ่มมีโอกาสสัมผัสดินตลอดเวลา จึงมีความเสี่ยงในการปนเปื้อนเชื้อจุลินทรีย์

3.2 แหล่งน้ำ

แหล่งน้ำที่ใช้เกือบทั้งหมด เป็นบ่อขุด มีปัญหาขาดน้ำในฤดูแล้ง มีส่วนน้อยมาก ที่มีการใช้น้ำจากลำห้วยธรรมชาติ จากการวิเคราะห์ความเสี่ยงของแหล่งน้ำที่ใช้ พบว่า แปลงส่วนใหญ่ที่ใช้น้ำจากบ่อขุด ไม่มีความเสี่ยงในการปนเปื้อนใดๆ เนื่องจาก ไม่ได้ไหลผ่านชุมชน ไม่ไหลผ่านคอกสัตว์ ไม่ไหลผ่านโรงงานอุตสาหกรรม ไม่ไหลผ่านพื้นที่เกษตรที่ใช้สารเคมีมาก ที่ตั้งของแหล่งน้ำไม่เคยเป็นที่ตั้งของโรงพยาบาล ไม่เคยเป็นที่ตั้งของคอกสัตว์ ไม่เคยเป็นที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรม ไม่มีโอกาสปนเปื้อนสารเคมีจากแปลงของตัวเอง และไม่มีโอกาสปนเปื้อนสารเคมีจากแปลงใกล้เคียง สำหรับแปลงที่ใช้น้ำจากลำห้วยธรรมชาติ ซึ่งเป็นส่วนน้อยเท่านั้น ที่น้ำที่ใช้ไหลผ่านชุมชนและพื้นที่เกษตรที่ใช้สารเคมีมาก อย่างไรก็ตามยังไม่เคยมีการตรวจวิเคราะห์สารพิษตกค้างในแหล่งน้ำต่างๆ ที่ใช้ในการผลิตหน่อไม้ฝรั่งของกลุ่มฯ หนองกร่าง ซึ่งถ้ามีการปนเปื้อนจะก่อให้เกิดความเสี่ยง เนื่องจากน้ำที่ใช้มีโอกาสสัมผัสผลผลิตโดยตรง

3.3 ภูมิอากาศ จากการวางก้อนหิน โดยให้ความสูงของก้อนหินแทนปริมาณน้ำฝน และอุณหภูมิในแต่ละเดือน พบว่าเดือนที่มีฝนมากที่สุดคือเดือนเมษายน รองลงมาคือเดือนตุลาคม เดือนที่มีฝนน้อยที่สุด คือ เดือนพฤศจิกายน และธันวาคม สำหรับเดือนที่มีอุณหภูมิสูงที่สุดคือ เดือนเมษายน รองลงมาคือ เดือนมีนาคม และพฤษภาคม เดือนที่มีอุณหภูมิต่ำสุด คือ เดือนธันวาคม และมกราคม

4. การวิเคราะห์กระบวนการผลิตและการจัดการ

4.1 กระบวนการผลิต

- พันธุ์ เกษตรกรซื้อเมล็ดพันธุ์จากเพื่อนบ้านหรือเก็บเมล็ดพันธุ์เอง โดยต้นแม่เป็นพันธุ์ Brocks Improve ซึ่งเก็บเมล็ดพันธุ์มามากกว่า 10 ชั่ว
- การเพาะกล้า เกษตรกรทำการเพาะกล้าในถุง หรือเพาะในแปลงเพาะ
- การปลูก เกษตรกรย้ายกล้าลงแปลงปลูก เมื่อกล้าอายุ 3 เดือน โดยมีการใส่ปุ๋ยสูตร 15-15-15 อัตรา 20 กก./ไร่ (หลุมละครึ่งช้อนโต๊ะ) โดยปลูก 3,500 – 5,000 ต้น/ไร่
- การดูแลรักษา

ปีที่ 1 มีการปฏิบัติดังนี้

- 1) การให้น้ำ ให้น้ำทุกวัน ๆ ละ 1 ครั้ง เวลา 08.00–10.00 น. ด้วยระบบสปริงเกอร์
- 2) การใส่ปุ๋ยเคมี สูตรที่ใช้ 15-15-15, 16-16-16, 13-13-21 และ 7-3-21 ขึ้นกับผู้ปลูก และช่วงการเจริญเติบโตของหน่อไม้ฝรั่ง

- อายุ 1 เดือน หลังย้ายปลูก อัตรา 25 กก./ไร่

- อายุ 2 เดือนหลังย้ายปลูก อัตรา 30 กก./ไร่

- อายุ 2 เดือนครึ่งหลังย้ายปลูก อัตรา 30 กก./ไร่

- 3) การใส่ปุ๋ยอินทรีย์ ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ช่วงพักต้น 2 ครั้ง คือ 4 เดือนครึ่งหลังย้ายปลูก และ 7 เดือนหลังย้ายปลูก

- 4) การฉีดฮอร์โมน ฉีดฮอร์โมนทางใบ อัตรา 20 ซีซี/น้ำ 20 ลิตร โดยผสมกับสารเคมีป้องกันกำจัดเชื้อรา และสารจับใบ

- ครั้งที่ 1 15 วันหลังย้ายปลูก

- ครั้งที่ 2 1 เดือนครึ่งหลังย้ายปลูก

- ครั้งที่ 3 2 เดือนครึ่งหลังย้ายปลูก

- ครั้งที่ 4 3 เดือนครึ่งหลังย้ายปลูก

- ครั้งที่ 5 5 เดือนหลังย้ายปลูก

- 5) การป้องกันกำจัดศัตรูพืช

- การป้องกันกำจัดเชื้อรา ฉีดพ่นสารเคมีร่วมกับการฉีดพ่นฮอร์โมนทางใบ และฉีดร่วมกับสารป้องกันกำจัดแมลง ช่วงพักต้นครั้งแรก (4 เดือนครึ่งหลังย้ายปลูก)

- การป้องกันกำจัดแมลง

- ครั้งที่ 1 15 วันหลังย้ายปลูก

- ครั้งที่ 2 5 เดือนครึ่งหลังย้ายปลูก

- ครั้งที่ 3 4 เดือนครึ่งหลังย้ายปลูก โดยฉีดช่วงพักต้นครั้งแรก

ร่วมกับสารป้องกันกำจัดเชื้อรา

- การป้องกันกำจัดวัชพืช เกษตรกรทำการป้องกันกำจัดวัชพืชทุกสัปดาห์โดยใช้แรงงานคน

6) การแต่งต้น

- ครั้งที่ 1 หลังย้ายปลูก 2 เดือน
- ครั้งที่ 2 หลังย้ายปลูก 3 เดือน
- ครั้งที่ 3 หลังย้ายปลูก 4 เดือนครั้ง โดยตัดต้นทิ้งให้หมด แล้วพักต้นเลี้ยง

หน่อใหม่

- ครั้งที่ 4 หลังจากย้ายปลูก 5 เดือน เป็นการตัดแต่งต้นเพื่อเตรียมเก็บ

ผลผลิตรุ่นที่ 2

7) การทำราวป้องกันการหักล้มของต้น เมื่อย้ายปลูกได้ 3 เดือน จะต้องแต่งต้นแล้วปักหลักไม้ จึงเชือก เพื่อป้องกันต้นหักล้ม

8) การพักต้น พักต้น 2 ครั้ง ๆ ละ 21 วัน

- ครั้งที่ 1 หลังกาบเก็บเกี่ยวผลผลิตรุ่นแรกได้ 45 วัน
- ครั้งที่ 2 หลังกาบเก็บเกี่ยวผลผลิตรุ่นที่ 2 ได้ 60 วัน

9) การเก็บเกี่ยวผลผลิต เก็บผลผลิตปีแรกได้ 3 รุ่น

- รุ่นที่ 1 ประมาณ 100 วัน หลังย้ายปลูก เก็บ 45 วันแล้วพักต้น
- รุ่นที่ 2 ประมาณ 5 เดือนหลังย้ายปลูก เก็บ 60 วัน แล้วพักต้น หลังเก็บเกี่ยว 7 วัน มีการสับร่อง พรวนดิน และใส่แกลบลงดิน
- รุ่นที่ 3 ประมาณ 8 เดือน หลังย้ายปลูก เก็บผลผลิต 30 วัน (เก็บเกี่ยวต่ออีก 30 วันในปีที่ 2) รวมเก็บเกี่ยวผลผลิตปีแรก ประมาณ 135 วัน

ปีที่ 2 เป็นต้นไป มีการปฏิบัติดังนี้

1) การใส่ปุ๋ยเคมี

- ช่วงเก็บเกี่ยวผลผลิต ใส่ปุ๋ยสูตร 15-15-15 หรือ 16-16-16 อัตรา 30 กก./ไร่ ทุก 10 วัน

- ช่วงพักต้น

- ครั้งที่ 1 ใส่ปุ๋ยสูตร 46-0-0 อัตรา 30 กก./ไร่
- ครั้งที่ 2, 3 และ 4 ใส่ปุ๋ยสูตร 15-15-15 หรือ 16-16-16 อัตรา 30 กก./ไร่

2) การใส่ปุ๋ยอินทรีย์ ใส่ปุ๋ยหมัก จี้ค่างขาว และแกลบดิบ อัตรา 200 กก./ไร่ ทุก

ครั้งที่พักต้น

3) การฉีดฮอร์โมน ในช่วงเก็บเกี่ยวผลผลิตฉีดฮอร์โมนบำรุงต้นทุกๆ 10 วัน (ทุกครั้งที่ใส่ปุ๋ยเคมี)

4) การป้องกันกำจัดศัตรูพืช ฉีดสารเคมีป้องกันกำจัดเชื้อรา พร้อมฮอร์โมนบำรุงต้น ในช่วงเก็บเกี่ยวผลผลิต รุ่นที่ 2 ของปี

5) การพักต้น มีการพักต้นหลังจากเก็บผลผลิตได้ 60 วัน โดยพักครั้งละ 30 วัน เป็นระบบเช่นนี้ไปตลอดปี

6) การแต่งต้น มีการแต่งต้นทุกครั้งเริ่มพักต้น โดยถอนต้นเก่าทั้งหมดทิ้งแล้ว เลี้ยงต้นจากหน่อใหม่ จากนั้นมีการตัดแต่งต้นอีกครั้งก่อนเริ่มเก็บผลผลิตรอบต่อไป

7) การเก็บเกี่ยวผลผลิต เก็บเกี่ยวต่อจากปีแรก 30 วัน แล้วพักต้น 30 วัน จากนั้นเก็บเกี่ยว 60 วัน พัก 25-30 วัน ปฏิบัติเช่นนี้ไปตลอดทั้งปี รวมเก็บเกี่ยวผลผลิตปีที่ 2 ได้ 210 วัน

4.2 การปฏิบัติหลักการเก็บเกี่ยว หลังจากเก็บผลผลิตจากแปลง ผลผลิตจะถูกนำไปล้าง โดยต้องระวังไม่ให้ส่วนปลายหน่อโคนน้ำ แล้วนำมาตัดส่วนโคนหน่อออกให้เหลือความยาว 25 ซม. จากนั้นจึงนำมาคัดเกรด แล้วมัดเป็นกำ ๆ ละ ไม่เกิน 2 กก. โดยใช้ฟองน้ำหุ้มรอบกำแล้วใช้ยางรัด นำผลผลิตบรรจุลงตะกร้าพลาสติกที่สะอาด และบุด้วยฟองน้ำ แล้วใช้ผ้าขาวบางขึ้นๆ ปิดตะกร้า ขนส่งไปยังจุดรวบรวมผลผลิตโดยรถมอเตอร์ไซค์ หรือรถกระบะ

เมื่อผ่านการคัดเกรดที่จุดรวบรวมผลผลิตแล้ว ผลผลิตจะถูกขนส่งโดยรถห้องเย็นไปยังโรงงานคัดและบรรจุหีบห่อเพื่อส่งออกต่อไป

4.3 ต้นทุนการผลิต สรุปต้นทุนการผลิต รายได้ และผลกำไรในการผลิตหน่อไม้ฝรั่งดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ต้นทุนการผลิต รายได้ และผลกำไรในการผลิตหน่อไม้ฝรั่ง ตั้งแต่ปีที่ 1 ปีที่ 2 และปีถัดไป

การปฏิบัติ	ต้นทุน (บาท/ไร่)		
	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีอื่นๆ
1. ค่าพันธุ์ (2 ซีด)	3,600	-	-
2. ค่าปรับพื้นที่	7,200	-	-
3. ค่าเตรียมดิน	1,200	-	-
4. ค่าระบบน้ำ	5,000	-	-
5. ค่าปุ๋ยคอก	800	1,600	1,600
6. ค่าปุ๋ยเคมี	6,090	7,300	7,300
7. ค่าไฟฟ้า	1,000	1,500	1,500
8. ค่าแกลบ/เชือกทำราว/ไม้หลัก	5,600	6,000	4,500
9. ค่าหมวก	150	-	-
10. ค่าสารชีวภาพ	500	500	500
11. ค่าฮอร์โมน	4,800	7,200	7,200
12. ค่าสารเคมี	3,600	3,600	3,600
13. ค่าแรงงาน	19,200	28,800	28,800
รวมรายจ่าย	55,140	56,500	55,000
รายได้	40,500	105,000	168,000
ผลกำไร	-14,640	48,500	113,000

5. การวิเคราะห์ปัญหาและความเสี่ยงในการผลิตและจัดการ

กลุ่มผู้ปลูกหน่อไม้ฝรั่ง ตำบลหนองกร่าง อำเภอปอพลอย จังหวัดกาญจนบุรี

5.1 สรุปจุดดีและจุดเสี่ยงจากการวิเคราะห์กลุ่ม จากข้อมูลกลุ่มที่รวบรวมได้ สามารถวิเคราะห์กลุ่มได้ ดังนี้

จุดดี	จุดเสี่ยง
<ol style="list-style-type: none"> 1. รายได้กลุ่มสูง (14,400,400 บาท/ปี) 2. รายได้ต่อไร่สูง (100,000 บาท/ปี) 3. ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่สูง (20-25 กก./ไร่/วัน) 4. ผลผลิตคุณภาพดี มีผลผลิตเกรดเอตุนเขียวล้วน ถึงร้อยละ 40 มีผลผลิตตกเกรดเพียงร้อยละ 10 5. มีกรรมการกระจายดูแลกลุ่มย่อยทุกจุด 6. มีความเป็นกลุ่มที่เข้มแข็ง 7. มี อบต. และหน่วยราชการอื่นๆ สนับสนุน 8. สมาชิกส่วนใหญ่มีเงินลงทุน 9. มีแหล่งเงินทุนให้กู้ยืม 	<ol style="list-style-type: none"> 1. พื้นที่ปลูกกระจายอยู่ทั่วตำบล และมีจุดรับซื้อเพียงจุดเดียว 2. การผลิตขึ้นกับสภาพดินฟ้าอากาศไม่สามารถควบคุมได้ 3. ช่วงที่ตลาดญี่ปุ่นต้องการผลผลิตมาก (เดือนตุลาคม-เดือนมีนาคม) เป็นช่วงที่ผลผลิตต่ำ 4. ยังมีการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดโรคแมลง ในระหว่างเก็บผลผลิตบางช่วง 5. พันธุ์ที่ใช้ปลูก มาจากการเก็บเมล็ดมาหลายชั่วอายุ ทำให้ผลผลิตต่ำลงเรื่อย ๆ 6. ต้นทุนการผลิตสูง 7. พื้นที่ปลูก มีแปลงปลูกบางแปลงที่มีความเสี่ยง ในการปนเปื้อนสารเคมีและเชื้อจุลินทรีย์ พื้นที่ปลูกไม่เคยมีการตรวจวิเคราะห์ดิน หรือเคยตรวจวิเคราะห์ แต่ไม่ทราบผลและผลผลิตมีโอกาสสัมผัสดินตลอดเวลา 8. แหล่งน้ำ มีปัญหาขาดน้ำในหน้าแล้ง มีบางแปลงที่แหล่งน้ำมีความเสี่ยงในการปนเปื้อนเนื่องจากไหลผ่านชุมชนและพื้นที่เกษตรที่ใช้สารเคมีมากแหล่งน้ำของทั้งกลุ่มไม่เคยมีการตรวจวิเคราะห์น้ำและน้ำที่ใช้มีโอกาสสัมผัสผลผลิตโดยตรง

5.2 การวิเคราะห์ความเสี่ยง เพื่อจัดลำดับความสำคัญ

การวิเคราะห์ปัญหาและความเสี่ยงในการผลิตและจัดการสินค้าเกษตร กลุ่มผู้ปลูกหน่อไม้ฝรั่ง ตำบลหนองกร่าง อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี

ปัญหา/ความเสี่ยง	สาเหตุของปัญหา/ความเสี่ยง	การประเมินปัญหา/ความเสี่ยง			
		โอกาสเกิด	ความรุนแรง	ระดับปัญหา/ความเสี่ยง	ลำดับปัญหา/ความเสี่ยง
1. พื้นที่ปลูกกระจายทั่วตำบล แต่มีจุดรับซื้อเพียงจุดเดียว	บริษัทฯ อนุญาตให้เปิดจุดเดียว	5	1	6	6
2. ผลผลิตไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด	ดินฟ้าอากาศ	5	5	25	1
3. พันธุ์ที่ใช้ช่วยให้ผลผลิตและคุณภาพต่ำ	เก็บเมล็ดพันธุ์เอง ซึ่งเก็บมาหลายชั่ว เนื่องจากหาเมล็ดพันธุ์ที่ดีกว่าไม่ได้ และถ้าจะซื้อเมล็ดลูกผสมชั่วที่ 1 ก็ไม่มั่นใจว่าจะเป็นลูกผสมชั่วที่ 1 จริง	3	3	9	5
4. ต้นทุนการผลิตสูง	ปัจจัยการผลิตราคาสูง	5	5	25	1
5. พื้นที่ปลูกและแหล่งน้ำบางแปลงมีความเสี่ยงในการปนเปื้อน	แปลงอยู่ใกล้ไร่อ้อย, สับปะรด และแปลงพืชที่มีการใช้สารเคมี	3	3	9	5
6. ขาดน้ำในหน้าแล้ง	ตาน้ำไม่ลึกพอ	3	5	15	3

การวิเคราะห์ปัญหาและความเสี่ยงในการผลิตและจัดการสินค้าเกษตร
กลุ่มผู้ปลูกหน่อไม้ฝรั่ง ตำบลหนองกร่าง อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี (ต่อ)

ปัญหา/ความเสี่ยง	สาเหตุของปัญหา/ความเสี่ยง	การประเมินปัญหา/ความเสี่ยง			
		โอกาสเกิด	ความรุนแรง	ระดับปัญหา/ความเสี่ยง	ลำดับปัญหา/ความเสี่ยง
7. โรคระบาด	เชื้อรา ฝนชุก น้ำค้างแรง	4	5	20	2
8. ปริมาณผลผลิตและคุณภาพยังไม่ดี	พันธุ์ไม่ดี ขาดน้ำ น้ำค้างแรง ไม่เหมาะสม การดูแลรักษา ไม่ดีพอ ใส่ปุ๋ย ไม่เพียงพอหรือไม่ถูกต้อง	3	3	9	5
9. ไม่มีการรวมตัวกันซื้อปัจจัยการผลิตเงินเชื่อ (ปุ๋ย-สารเคมี สารชีวภัณฑ์)		5	2	10	4

หมายเหตุ : เกณฑ์การประเมิน โอกาสที่จะเกิด และความรุนแรงผลกระทบ คือ 1 = น้อยที่สุด, 2 = น้อย 3 = ปานกลาง, 4 = มาก, 5 = มากที่สุด
ระดับปัญหา/ความเสี่ยง = โอกาสที่จะเกิด x ความรุนแรงผลกระทบ

6. การจัดทำแผนแก้ไขปัญหาและการควบคุมความเสี่ยงในจุดต่างๆ

แผนปฏิบัติงานในการพัฒนาการผลิตและการจัดการสินค้าเกษตร

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ผู้ปฏิบัติ
1. ศึกษาวิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตในช่วงอากาศเย็น	เพื่อเพิ่มผลผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด	1 เรื่อง	1. เขียน โครงการ 2. นำเสนอโครงการเพื่อของบประมาณสนับสนุน 3. ประสานงานหน่วยงานวิจัยเพื่อร่วมดำเนินการ 4. ดำเนินการวิจัย 5. สรุปผลและรายงาน 6. เผยแพร่ผลการวิจัย	พ.ย. 50 – ก.ย. 51	สสข.2 รบ.
2. ผลิตปุ๋ยหมักใช้เอง	เพื่อลดต้นทุนการผลิต	ลดต้นทุนค่าปุ๋ยได้ร้อยละ 30	1. ถ่ายทอดความรู้ เรื่องการทำปุ๋ยหมักในการประชุมกลุ่มฯ โดยให้สมาชิกกลุ่มที่มีความรู้ และประสบการณ์ในการทำปุ๋ยหมัก เป็นผู้ถ่ายทอด 2. นำความรู้ไปปฏิบัติ	พ.ย. 50 ตลอดปี	เกษตรกร/กลุ่มฯ
3. ถ่ายทอดความรู้ เรื่องการผลิตสารชีวภัณฑ์ เพื่อทดแทนการใช้สารเคมี	1. เพื่อให้เกษตรกรสามารถผลิตสารชีวภัณฑ์ได้เอง 2. เพื่อลดต้นทุนการผลิต	ลดต้นทุนค่าสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชได้ร้อยละ 30	1. กำหนดเป็นประเด็นในการถ่ายทอดความรู้ภายใต้โครงการ Food Safety ปี 51	ธ.ค. 50	สนง.กษจ./ สนง.กษอ./ ศูนย์บริหารศัตรูพืช

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ผู้ปฏิบัติ
	3. เพื่อลดความเสี่ยงในการปนเปื้อนสารเคมีในผลผลิต		2. ประสานงานศูนย์บริหารศัตรูพืชในการเป็นวิทยากร 3. ถ่ายทอดความรู้ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม พร้อมฝึกปฏิบัติ 4. นำความรู้ไปปฏิบัติ	ตลอดปี	เกษตรกร
4. จัดตั้งร้านค้าปัจจัยการผลิต ของกลุ่ม	เพื่อลดต้นทุนการผลิต	1 ร้าน	1. กำหนดเป็นประเด็นเพื่อพิจารณาในการประชุมกลุ่ม 2. กำหนดตัวผู้รับผิดชอบ 3. ดำเนินการ	ม.ค. 51	คณะกรรมการกลุ่ม สนง.กษอ. เป็นที่ปรึกษา
5. ถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้เชื้อไตรโคเดอร์มาในการป้องกันกำจัดโรคจากเชื้อราและการขยายเชื้อ	1. เพื่อป้องกันกำจัดโรค โดยลดการใช้สารเคมี 2. เพื่อลดต้นทุนการผลิต	สามารถลดการระบาดของโรคได้โดยใช้สารเคมีลดลงร้อยละ 50	1. กำหนดเป็นประเด็นถ่ายทอดภายใต้กิจกรรมข้อ 3 2. ศูนย์บริการศัตรูพืช สนับสนุนเชื้อตั้งต้น 3. นำความรู้ไปปฏิบัติ	ธ.ค. 50 ตลอดปี	สนง.กษจ./ สนง.กษอ./ ศูนย์บริหารศัตรูพืช เกษตรกร
6. การถอนต้นเป็นโรคทิ้งให้ห่างไกลแปลง	เพื่อป้องกันการระบาดของโรคเชื้อรา	สามารถลดการระบาดของโรคได้ โดยใช้สารเคมีลดลงร้อยละ 50	1. กำหนดเป็นประเด็นชี้แจงในการประชุม กลุ่ม 2. ร่วมกันตรวจรังค์	ธ.ค.50 ทั้งปี	กรรมการกลุ่ม เกษตรกรทุกคน

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ผู้ปฏิบัติ
7. ขอการสนับสนุนแหล่งน้ำ	เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง	1 โครงการ	เขียน โครงการบรรจุลงในแผนพัฒนาตำบล		อบต.
8. หาแหล่งพันธุ์ดี	1. เพื่อลดต้นทุนการผลิต 2. เพื่อเพิ่มผลผลิต 3. เพื่อปรับปรุงคุณภาพผลผลิต	มีพันธุ์ดี (อย่างน้อย 1 พันธุ์)	กรมส่งเสริมการเกษตรประสานงานหน่วยงาน วิจัย และศูนย์เพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ เพื่อหาพันธุ์ดี	ธ.ค.50 – พ.ค.51	กรมส่งเสริมการเกษตร
9. การเก็บตัวอย่างดิน/น้ำ เพื่อวิเคราะห์สิ่งปนเปื้อน	เพื่อทราบการปนเปื้อนในดินและน้ำในแปลงที่มีความเสี่ยง	ทุกแปลงที่มีความเสี่ยง	1. ประสานงานหน่วยงานของกรมพัฒนาที่ดิน เพื่อให้ความรู้ในการเก็บตัวอย่างดินและน้ำ 2. เกษตรกรแปลงที่มีความเสี่ยง เก็บตัวอย่างส่งตรวจวิเคราะห์	ม.ค. 51	สนง.กษอ. เป็นผู้ประสานหน่วยงานของกรมพัฒนาที่ดิน
10. ถ่ายทอดความรู้เรื่อง เทคนิคการเพิ่มผลผลิตและปรับปรุงคุณภาพ	1. เพื่อเพิ่มผลผลิต 2. เพื่อปรับปรุงคุณภาพ	1. ผลผลิตเพิ่มขึ้น ร้อยละ 20 จากผลผลิตเดิม 2. ผลผลิตที่ได้คุณภาพเพิ่มขึ้น ร้อยละ 20	1. กำหนดเป็นประเด็นถ่ายทอดความรู้ในการประชุมกลุ่ม 2. จัดทำแผนถ่ายทอด 3. กำหนดตัววิทยากร โดยใช้ผู้ประสบความสำเร็จในแต่ละประเด็นที่จะถ่ายทอดที่เป็นสมาชิกกลุ่ม เป็นวิทยากร	ตลอดปี	สสข. ที่ 2 รบ/สนง.กษจ./สนง.กษอ. ร่วมกับกลุ่มฯ

รายชื่อผู้เข้าร่วมการวิเคราะห์ศักยภาพและความเสี่ยงด้านการผลิตและจัดการสินค้า
กลุ่มผู้ปลูกหน่อไม้ฝรั่ง ตำบลหนองกร่าง อำเภอปอพลอย จังหวัดกาญจนบุรี

สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร

นางสาวจิราภา จอมไชสง ฯ

นางสาวมณฑาทิพย์ ลิ้มมา

นางสาวจิตาภา สระเศษ

สำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 2 จังหวัดราชบุรี

นางสาวชนิษฐา พงษ์ปรีชา

สำนักงานเกษตรจังหวัดกาญจนบุรี

นางสาวชนิดา ไชคทรัพย์

สำนักงานเกษตรอำเภอปอพลอย

นางสาวบำรุง เข้มเพ็ชร

เกษตรกรกลุ่มผู้ปลูกหน่อไม้ฝรั่ง ตำบลหนองกร่าง อำเภอปอพลอย จังหวัดกาญจนบุรี

